

Uchwała Komisji Habilitacyjnej

z dnia 27 lutego 2025 r.

powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie: prawo kanoniczne,
wszczętym na wniosek ks. dr. Rafała Kamińskiego

§ 1

Komisja habilitacyjna, powołana przez Radę Dyscypliny Naukowej Instytutu Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie uchwałą nr 2/11/2024 z dnia 26 listopada 2024 r., działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668; tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1571, poz. 1871, poz. 1897), po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, stwierdza, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej prawa kanonicznego i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania ks. dr. Rafałowi Kamińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie: prawo kanoniczne, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy. Uchwałę podjęto w jawnym głosowaniu (7 głosów na tak, 0 głosów przeciwnych i 0 głosów wstrzymujących się).

UZASADNIENIE

Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały zawierający uzasadnienie stanowi jej integralną część.

§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

ks. dr hab. Ambroży Skorupa prof. ucz.

Przewodniczący komisji

ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut

Recenzent

ks. dr hab. Wiesław Kraiński prof. ucz.

Recenzent

ks. dr hab. Marek Saj prof. ucz.

Członek komisji

ks. dr hab. Arkadiusz Domaszek prof. ucz.

Sekretarz komisji

ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski

Recenzent

Ks. dr hab. Kazimierz Dullak prof. ucz.

Recenzent

UZASADNIENIE

W dniu 27 lutego 2025 r. odbyło się posiedzenie Komisji habilitacyjnej. Działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668; tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1571, poz. 1871, poz. 1897) Komisja podjęła uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie: prawo kanoniczne ks. dr Rafałowi Kamińskiemu. Posiedzenie rozpoczął Przewodniczący komisji – ks. dr hab. Ambroży Skorupa prof. ucz. Po przywitaniu członków Komisji, poprosił recenzentów o przedstawienie swoich recenzji dotyczących dorobku i osiągnięć naukowych, działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej ks. dra Rafała Kamińskiego oraz monografii: *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*, Warszawa 2024, Wydawnictwo Naukowe UKSW, ss. 272, wskazanej zgodnie z ustawą przez Habilitanta, jako główne osiągnięcie naukowe po uzyskaniu stopnia doktora.

Sekretarz Komisji sprawdził obecność członków Komisji oraz przedstawił poszczególne osoby współtworzące Komisję. Przedstawił program posiedzenia. Porządek spotkania Komisji został przyjęty przez członków Komisji w głosowaniu jawnym. Następnie sekretarz przedstawił osobę ks. dr Rafała Kamińskiego.

W dalszej kolejności ks. dr Rafał Kamiński przedstawił swój dorobek i osiągnięcia naukowe, działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską oraz monografię będącą podstawą wniosku o nadania stopnia doktora habilitowanego. Jego dorobek naukowo-badawczy obejmuje przede wszystkim działalność publikacyjną, aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz udział w projektach. Wyniki prowadzonych badań naukowych zostały opublikowane w różnych formach, takich jak monografie, artykuły w czasopismach naukowych, rozdziały w monografiach oraz recenzje. Szczegółowy wykaz publikacji zawiera załącznik nr 4 do wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego obejmujący wykaz osiągnięć naukowych.

Zainteresowania badawcze ks. dr Rafała Kamińskiego koncentrują się wokół kanonicznego prawa małżeńskiego: materialnego i procesowego, prawa kościelnego w odniesieniu do środków społecznej komunikacji oraz kanonicznego prawa karnego. Są to cztery monografie naukowe a przede wszystkim: *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2024, ss. 272.

Celami badawczymi tej zasadniczej rozprawy są: a) ukazanie dorobku psychologii i psychiatrii w dziedzinie narcyzmu wrażliwego; b) ukazanie procesu recepcji osiągnięć tych nauk w kanonistycznym namyśle nad podejmowanym zagadnieniem, a zwłaszcza w zakresie niezdolności konsensualnej; c) analiza orzecznictwa rotalnego pod kątem tytułów prawnych, z których prowadzone były sprawy o stwierdzenie nieważności małżeństwa.

Pozostałymi monografiami Habilitanta są: *Prawna ochrona środków społecznej komunikacji*, Wydawnictwo „Michalineum” Marki 2016; *Teologiczne i prawne podstawy korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji „munus docendi” Kościoła*, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2019; G. Dzierżon, R. Kamiński, *Brak rozeznania oceniającego w świetle wyroków Roty Rzymskiej wydanych w 2021 roku*, Warszawa 2023. Ponadto w jego dorobku znajdują się cztery książki pod redakcją: 9

rozdziałów w monografiach naukowych; oraz 17 artykułów w czasopismach naukowych. Do innych form działalności naukowej wskazanych przez Habilitanta należą: recenzje publikacji naukowych (3), sprawozdania (6), recenzje wydawnicze (3), wystąpienia na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych (9), udział w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych (2), uczestnictwo w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych (6). Ponadto należy zauważyć członkostwo w międzynarodowych i krajowych towarzystwach naukowych (*Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo*; Stowarzyszenie Kanonistów Polskich); oraz staże w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych (11).

Pierwszy recenzent ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski podkreślił, że za nadaniem Kandydatowi stopnia doktora habilitowanego przemawiają przede wszystkim dokonania w pracy badawczej. Jego dorobek w tym obszarze uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora jest bogaty, zwłaszcza w zakresie prawa małżeńskiego. W dorobku naukowym Kandydata na szczególne wyróżnienie zasługuje monografia pt. *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*, Warszawa 2024. To na wskroś oryginalne studium z zakresu kanonicznego prawa małżeńskiego (materialnego), wymagające uwzględnienia również aspektu psychologiczno-psychiatrycznego, zostało poświęcone szczególnemu zaburzeniu osobowości, które – jako jej patologia – może powodować niezdolność konsensualną, a tym samym nieważność małżeństwa. Autor, koncentrując swoją uwagę badawczą na jednym tylko typie narcyzmu: *narcyzmie wrażliwym*, po części teoretycznej dokonał wnikliwej analizy dwudziestu ośmiu wyroków Trybunału Apostolskiego Roty Rzymskiej z okresu 1994 – 2023, zakończonych zarówno stwierdzeniem nieważności małżeństwa, jak i jej niestwierdzeniem lub odstąpieniem od orzekania, z tytułu związanego z narcyzmem. Wnikliwość Autora nakazywała mu sięgnąć do badań wielu psychologów i psychiatrów (badaczy klinicznych zajmujących się narcyzmem wrażliwym) prowadzących badania w interesującej go kwestii. „Materiał” badawczy w postaci niemal trzydziestu wyroków Roty Rzymskiej (niepublikowanych) pozwolił Kandydatowi ukazać uniezdalniający charakter narcystycznego (wrażliwego) zaburzenia osobowości. Pracę tę należy ocenić wysoko: jako oryginalne studium w przedmiocie wpływu narcyzmu wrażliwego na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego, oparte na „przesłankach” zarówno psychologiczno-psychiatrycznych jak i kanonistycznych.

Za znaczące dokonania naukowe Kandydata należy uznać cały jego pozostały dorobek naukowy, w tym inne monografie. Metody zastosowane w pracach są trafnie dobrane. Również cenne są jego dokonania organizacyjne. W całości dorobek jest wyróżniający.

Następny recenzent – ks. dr hab. Kazimierz Dullak prof. ucz. powiedział, że studium wpływu narcyzmu wrażliwego na przyczynę niezdolności konsensualnej jest odważnym krokiem badawczym wypełniającym deficyt w tej materii, w literaturze kanonistycznej. Jak sam Autor publikacji wskazuje, po przeprowadzonych wnikliwych kwerendach, narcyzm zarówno w literaturze kanonistycznej, jak i praktyce jurysprudencji występuje pod pojęciem: narcystyczne zaburzenie osobowości. To uogólniające pojęcie nie oddaje specyfiki anomalii wpływające na kondycję małżeństwa.

Lektura przedłożonej monografii – usystematyzowana w sposób przejrzysty – odsłania bogactwo wątków w tematyce rozpracowanej przez ks. Kamińskiego. Warto zwrócić uwagę na

zawartość bibliograficzną opracowania stanowiącą tworzywo analizowanego dzieła. Zbiór bibliografii został podzielony na dwie zasadnicze części wynikające z różnych dyscyplin naukowych: prawo kanoniczne i psychologia, którą połączono z psychiatrią. Godne uwagi są niepublikowane dotąd wyroki Roty Rzymskiej w liczbie 28. Poza tym, bardzo wielkim atutem jest fakt, że Autor skorzystał z literatury przedmiotu prawa kanonicznego w językach obcych w 85% (z obszaru języka angielskiego, włoskiego, hiszpańskiego i innych), zaś pozostałe 15% to literatura w języku ojczystym.

Krytyczna analiza rozprawy habilitacyjnej ks. dra Rafała Kamińskiego uwidoczniała zawarte w niej walory stanowiące solidną podstawę do stwierdzenia, że recenzowana rozprawa jest pracą dojrzałą, samodzielną i twórczą, a także poprawną pod względem metodologicznym. Można uznać, że stanowi ona znaczący wkład we współczesne badania kanoniczne. Spełnia tym samym wymogi stawiane przez Ustawę osiągnięciu naukowemu.

Zainteresowania naukowe ks. Doktora swym zakresem poruszają ponadto zagadnienia koncentrujące się wokół prawa kościelnego w odniesieniu do obszarów badawczych: środków społecznej komunikacji; prawa małżeńskiego: materialnego i procesowego; prawa karnego. Cechą wspólną wszystkich artykułów jest ich starannie dopracowana struktura, zawsze wstęp i zakończenie zawierają metodologicznie wymagane elementy, poszczególne zaś części jasno z siebie wynikają lub się uzupełniają. Język którym posługuje się Autor ocenianego dorobku naukowego jest bardzo przystępny, precyzyjny, adekwatny w kategoriach naukowych oraz łatwy w odbiorze dla osób spoza środowiska kanonistycznego.

Pozostaje jeszcze zwrócić uwagę na trzecią część warunkującą nadanie stopnia doktora habilitowanego, którym jest wskazanie istotnych aktywności naukowych realizowanych w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej. Pojęcie *aktywność naukowa* zdaniem RDN-u należy rozumieć szeroko. Jednak musi być realizowana w co najmniej dwóch uczelniach, ze szczególnym wskazaniem na zagraniczne. O tym szczegółowo w recenzji oraz w dokumentacji zaprezentowanej przez ks. Doktora.

Wyżej wymienione prace, stanowiące dorobek naukowy Habilitanta, cechuje w mojej ocenie, niezbędna dla naukowych badań: otwartość, rzetelność i obiektywizm w ich prezentacji. Są to teksty wartościowe ze względów merytorycznych, posiadają ważny walor edukacyjny środowiska kanonicznego jak również szerzej – kościelnego. Badania ks. Kamińskiego pod względem zakresowo-tematycznym są różnorodne, jednak wszystkie mieszczą się w obrębie tematów kanonicznych. Dorobek Habilitanta charakteryzuje go jako systematycznie rozwijającego się naukowca i sukcesywnie podejmującego tematy badawcze. Ks. Rafał Kamiński jawi się jako naukowiec odpowiedzialnie korzystający ze źródeł, rzetelnie i twórczo przybliżający czytelnikowi podejmowane tematy. Wszystko to, co powyżej, w poważnym zakresie potwierdza Jego samodzielność naukową.

Następny recenzent ks. dr hab. Wiesław Kraiński prof. ucz. wskazał na podstawie ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przez ks. dra Rafała Kamińskiego, tj. monografię naukową pt. *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*. Jest to nowatorskie opracowanie interdyscyplinarne, łączące prawo kanoniczne, psychologię oraz psychiatrię, które wypełnia istotną lukę badawczą w kanonistyce. Autor podjął temat dotąd rzadko analizowany w literaturze prawnokanonicznej - wpływ narcyzmu wrażliwego na zdolność konsensualną w małżeństwie kanonicznym. W sposób szczegółowy przeanalizował orzecznictwo Trybunału Roty Rzymskiej, podkreślając ewolucję podejścia do tej problematyki w świetle kan. 1095 KPK/83. Praca ks. dra Rafała Kamińskiego cechuje się

wysokim poziomem merytorycznym, wnikliwością analityczną oraz szerokim wykorzystaniem źródeł, w tym rzadkich wyroków sądowych i współczesnej literatury psychologicznej. Monografia została wysoko oceniona przez recenzentów, którzy wskazali jej nowatorstwo i wartość praktyczną dla środowiska kanonistycznego, zwłaszcza w kontekście pracy sądów kościelnych i kanonicznych procesów małżeńskich. Pod względem wykorzystania wiedzy z zakresu psychologii również jest to bardzo nowatorska praca.

Po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych ks. dr Rafał Kamiński wykazał się intensywną i systematyczną działalnością naukową. Opublikował szereg artykułów i rozdziałów w monografiach poświęconych problematyce prawa kanonicznego, prawa małżeńskiego oraz prawa karnego. Jest także autorem innych monografii, jak *Prawna ochrona środków społecznej komunikacji* (2016) oraz *Teologiczne i prawne podstawy korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji „Munus Docendi” Kościoła* (2019). Warto podkreślić jego aktywny udział w międzynarodowym środowisku naukowym, w tym współpracę z instytucjami, takimi jak Papieski Uniwersytet Gregoriański, Uniwersytet św. Krzyża w Rzymie oraz Wydziały Teologiczne w Lugano i Florencji. Jego działalność naukowa została potwierdzona udziałem w licznych konferencjach i sympozjach międzynarodowych.

Ks. dr Rafał Kamiński od lat aktywnie angażuje się w działalność dydaktyczną i organizacyjną. Na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego prowadził wykłady z zakresu kanonicznego prawa małżeńskiego, procedur małżeńskich oraz prawa wyznaniowego. Pełni funkcję prodziekana ds. kształcenia i studenckich oraz jest sekretarzem redakcji czasopisma „Ius Matrimoniale”. Ponadto pełni urząd sędziego w Sądzie Metropolitalnym Warszawskim, co stanowi dodatkowy dowód jego praktycznej znajomości problematyki prawa kanonicznego i zastosowania wiedzy w praktyce.

Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe, w tym monografię *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*, bogaty dorobek publikacyjny, aktywność naukową i dydaktyczną, a także działalność organizacyjną, ks. dr Rafał Kamiński spełnia wszystkie wymagania ustawowe dotyczące nadania stopnia doktora habilitowanego. W związku z powyższym rekomenduję podjęcie uchwały o nadaniu ks. dr. Rafałowi Kamińskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawa kanonicznego.

Kolejny recenzent – ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut oceniając monografię naukową podkreślił, że ogólnie należy powiedzieć, że mamy do czynienia z kompetentnym badaniem naukowym, które oparte zostało na bogatej literaturze przedmiotu, przede wszystkim zagranicznej, oraz na dokładnej analizie wyroków Trybunału Apostolskiego Roty Rzymskiej, w tym w dużej mierze na wyrokach rotalnych polskiego sędziego rotalnego ks. prałata Grzegorza Erlebacha. Niewątpliwie analiza naukowa narcyzmu, w szczególności tego wrażliwego, oraz analiza wielu wyroków Trybunału Apostolskiego Roty Rzymskiej wymagały od Autora monografii sporego wysiłku badawczego i dokładnej analizy wydanych orzeczeń. Jest to niewątpliwie interesujące, ważne i w dużej mierze pionierskie badanie naukowe wypełniające jednocześnie lukę nie tylko w polskiej kanonistyce. Ponadto, zapoznanie się z tą monografią jest dużą pomocą dla pracowników sądownictwa kościelnego, a zatem można powiedzieć, że zaprezentowana publikacja naukowa winna mieć także oddziaływanie społeczne.

Habilitant systematycznie po uzyskaniu stopnia doktora publikuje efekty prowadzonych badań, które stanowią niezależny obszar badawczy w relacji do przedstawionej monografii; jak również wykazał się bogatą aktywnością naukową w różnych podmiotach, także zagranicznych. Jest to zatem, ujmując sumarycznie, dorobek nie tylko bogaty, ale i wszechstronny, który ks. dr Rafał Kamiński zgromadził w dość krótkim czasie po zdobyciu stopnia doktora. Habilitant w swoich wielokierunkowych badaniach podejmuje tematy współczesne i niewątpliwie aktualne, w dużej mierze związane z kanonicznym procesem małżeńskim i jego współczesną reformą, a więc są to tematy budzące zainteresowanie; jednocześnie w ten sposób wypełnia dostrzeżone luki w badaniach kanonistycznych, tym bardziej, że są one pod względem merytorycznym opracowaniami nie budzącymi zastrzeżeń. Na końcu należy także pochwalić bardzo starannie przygotowany wniosek habilitacyjny ks. dra Rafała Kamińskiego.

Po przedstawieniu wszystkich recenzji, głos zabrał Przewodniczący komisji ks. dr hab. Ambroży Skorupa prof. ucz., który stwierdził, że przedmiotowa monografia stanowi wybitny dorobek naukowy w dyscyplinie prawa kanonicznego. Autor wykazuje pogłębioną znajomość doktryny kanonicznego prawa małżeńskiego, jurysprudencji rotalnej oraz znajomość psychologii. Na podkreślenie zasługuje fakt interdyscyplinarności tego złożonego tematu ludzkiej osobowości kandydata do małżeństwa; na co też wcześniej zwrócił uwagę ks. prof. Wiesław Kraiński. Analiza zdolności kanonicznej oraz wskazanie na konstrukcję psychiczną osoby zawierającej małżeństwo stanowi cenny i oryginalny dorobek w obszarze prawa kanonicznego. Wartość tego dorobku została bardzo pozytywnie oceniona w recenzjach.

Kolejny obszar badawczy habilitanta dotyczy prawa kościelnego w odniesieniu do środków społecznej komunikacji, prawa małżeńskiego oraz kanonicznego prawa karnego. Tak interdyscyplinarne podejście spotkało się z pozytywnym odbiorem jego szerokiej znajomości prawa kanonicznego, co spowodowało zainteresowanie ze strony instytucji kościelnych, diecezji i instytutów zakonnych. Udział w stażach, kongresach i konferencjach naukowych o zasięgu światowym i lokalnym, potwierdza jego naukowe zaangażowanie i w całości z wyżej przedstawionymi argumentami pozwoliło na dopuszczenie do kolokwium habilitacyjnego.

Następnie głos zabrali pozostali członkowie komisji. Ksiądz dr hab. Marek Saj prof. ucz., oświadczył, że obszerny dorobek naukowy i poszczególne publikacje cechuje bardzo duża wartość naukowa i merytoryczna. Wnoszą one istotny wkład w dyscyplinę naukową prawo kanoniczne. Nie tylko w obszarze prawa małżeńskiego, ale także prawa karnego. Opublikowane teksty są oryginalnymi i solidnymi opracowaniami. Wiele pól badawczych wcześniej nie zostało przeanalizowanych, są więc one nowatorskie w ujęciu Habilitanta, stąd zasługują na szczególne zauważenie.

Do pracy ściśle naukowej należy dodać działalność popularyzującą dyscyplinę naukową; wielopłaszczyznową działalność dydaktyczną i organizacyjną, a także liczne piastowane urzędy i funkcje oraz otrzymane nagrody i wyróżnienia. Każdego rodzaju działalność jest solidnie udokumentowana. To wszystko potwierdza, iż ks. dr Rafał Kamiński spełnia wymagania stawiane przez Ustawę z dnia 20.07.2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce w staraniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w dziedzinie nauki społecznej, w dyscyplinie prawo kanoniczne.

Ksiądz dr hab. Arkadiusz Domaszek prof. ucz. stwierdził, że zainteresowania badawcze ks. dr Rafała Kamińskiego koncentrują się wokół wielu zakresów prawa kościelnego, w relacji do środków społecznej komunikacji; kanonicznego prawa małżeńskiego materialnego i procesowego oraz kanonicznego prawa karnego. Jego publikacje naukowe cechuje bardzo duża wartość naukowa i merytoryczna. Są to teksty oryginalne, dobrze opracowane.

Należy też zauważyć udział w organizacji konferencji naukowych; następnie współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym; udział w zespołach badawczych; staże naukowe, oraz zaangażowanie w zespole redakcyjnym wydziałowego czasopisma naukowego. Studium całości dorobku naukowego ks. dr Rafała Kamińskiego oraz innych zakresów jego aktywności wskazuje, że spełnia on wymagania stawiane przez Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce w staraniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki społeczne w dyscyplinie prawo kanoniczne.

Po przedstawieniu recenzji przeprowadzona została dyskusja. Głos zabrał ks. prof. Wojciech Góralski: ks. dr Rafał Kamiński zajmuje się prawem małżeńskim, w tym narcyzmem wrażliwym. Zetknął się także z innymi tytułami nieważności. Jakie inne tytuły wymagają pogłębienia w prawie kanonicznym? W odpowiedzi ks. dr Rafał Kamiński zauważył kwestię symulacji. W tym momencie, jak zauważył, różne zaburzenia (spektrum zaburzeń) wpływają nie tyle na niezdolność konsensualną, ale na motywację do zawarcia małżeństwa.

W kolejnym pytaniu ks. prof. Wojciech Góralski poprosił o ocenę roli biegłych? W odpowiedzi dr Rafał Kamiński powiedział, że rola biegłych jest zasadnicza choć nie „koronna”, tj. nie można niejako ślepo iść za opinią, gdy biegły niekiedy wyjdzie poza swoje kompetencje.

Ks. prof. Kazimierz Dullak zapytał, jakie w ramach kan. 1095 są inne niedociągnięcia psychiczne, które mogą wpływać na kondycję małżeństwa? W odpowiedzi dr Rafał Kamiński powiedział, że z orzecznictwa rotalnego widać, iż orzeczenia oscylują wobec wolności wyboru. Może nie tyle zaburzenia, co różne uzależnienia, jak „narcyzm cyfrowy”, co jest jakimś syndromem współczesnym. Chodzi o problem na ile uzależnienie od mediów wpływa na wolność wyboru do małżeństwa.

Ks. prof. Wiesław Kraiński również zapytał o biegłych, jak Habilitant widzi opiniowanie dokonane przez biegłych. W odpowiedzi ks. dr Rafał Kamiński zauważył, że stosunkowo mniejsza liczba opinii (w ich całościowej liczbie) pozwalała sędziom osiągnąć pewność moralną. Dlatego potrzebne jest doksztalcenie biegłych, np. przez dodatkowe studia podyplomowe. Mamy do czynienia ze zmianami antropologicznymi, następują znaczące zmiany, co należy uwzględnić w pracy biegłych. Opinie biegłych należy krytycznie ocenić. Także prof. Wojciech Góralski podjął wątek opinii wykorzystanych w wyrokach Roty Rzymskiej.

Ks. prof. Tomasz Rozkrut zapytał o opinię na temat biegłych, na ile znaczącą rolę należy przywiązać do tych opinii. Na co ks. dr Rafał Kamiński odniósł się do wyroków prałata Erlebacha, które są znaczące. Ks. prof. Rozkrut dodał, że biegli rotalni często stosują także metody psychologiczne, również wobec zagadnienia narcyzmu. Narcyzm wrażliwy zdaniem

ks. dra Rafała Kamińskiego nie rozwinie się nagle, zwykle występował uprzednio, a dopiero później się pogłębił. Trudna jest terapia, gdy osoba narcystyczna nie widzi potrzeby terapii.

Ks. prof. Ambroży Skorupa nawiązał do braku synchronizacji w zagadnieniu pracy biegłych. Spytał, jak ks. Habilitant widzi potrzebę synchronizacji pomiędzy biegłymi a kanonistami. W odpowiedzi ks. dr Rafał Kamiński zwrócił uwagę na przygotowanie kandydatów do kapłaństwa, kiedy element psychologiczny jest zbyt dominujący. Potrzebne jest kształcenie biegłych, co może też być postulatem dla sądów i stawiania wymogów doksztalcania biegłych. Ks. prof. Ambroży Skorupa powiedział następnie, że opinia biegłego za bardzo akcentuje krzywdę poszkodowanego. Na co ks. dr Rafał Kamiński odpowiedział, że bardzo często zarzuty pojawiają się w wyniku terapii, kiedy nie zwraca się uwagi na wcześniejsze doświadczenia osób poszkodowanych seksualnie; a terapia pojawiła się po rozpadzie małżeństwa. Przywołał sytuację, kiedy fakt wykorzystania seksualnego w jednym przypadku łączyło się z odpersonalizowaniem osoby w konkretnej sprawie procesowej.

Ks. Kraiński powiedział, że należy pamiętać o traumie osoby, a nie zwracać uwagę tylko na korzyść osoby piszącej opinię.

Ks. Marek Saj zapytał o obecność adwokata w procedurze procesu kanonicznego. W jednym z przypadków duchowny, który został oskarżony chciał powołać adwokata, a ordynariusz tego nie zaakceptował. W odpowiedzi Habilitant podkreślił prawo do obrony. Prawo nie zabrania korzystania z adwokata, więc oskarżony ma możliwość korzystania z adwokata, od samego początku procedowania.

Ks. prof. Arkadiusz Domaszek zapytał o problematykę nihil obstat w świecie Internetu, czy jest to współcześnie możliwe. Na co ks. dr Rafał Kamiński stwierdził, że problem jest złożony. Nie jest tak, że nic nie można zrobić. Gdy osoba publikuje swoje opinie na oficjalnej stronie kościelnej, wówczas wymóg takiej aprobaty aprobaty jest możliwy, czyli należy pozyskać nihil obstat.

Po zakończonych pytaniach Przewodniczący zarządził dyskusję nad przyjęciem Uchwał. Wszyscy członkowie Komisji podkreślili kompetencje Habilitanta, wyrażali uznanie dla jego osiągnięć Habilitanta i pozytywnie oceniali cały jego dorobek oraz odpowiedzi udzielone w trakcie kolokwium.

Po dyskusji, sekretarz poinformował o zasadach głosowania. W głosowaniu jawnym (7 głosów na tak, 0 głosów przeciwnych i 0 głosów wstrzymujących się) Komisja pozytywnie zaopiniowała nadanie stopnia doktora habilitowanego ks. dr Rafałowi Kamińskiemu, bezwzględną większością głosów.

Biorąc pod uwagę istotne znaczenie problematyki podejmowanej w opublikowanych pracach ks. dra Rafała Kamińskiego oraz wagę zagadnień będących przedmiotem przedstawionej rozprawy habilitacyjnej, nadto rzetelność prowadzonych badań, aktywność naukową, dydaktyczną i organizacyjną, komisja oceniła, że cały dorobek naukowy Habilitanta stanowi znaczący wkład w rozwój nauki prawa kanonicznego i spełnia wymogi ustawowe określone w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tym samym Przewodniczący potwierdził podjęcie powyższej uchwały o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie: prawo kanoniczne ks. dr Rafałowi Kamińskiemu, rekomendując to Radzie Dyscypliny Instytutu Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

ks. prof. dr hab. Ambroży Skorupa prof. ucz.
Przewodniczący komisji

ks. dr hab. Arkadiusz Domaszek
Sekretarz komisji